

Политологът Огнян Минчев: "Не" за "Белене", не е "да" за седми блок на "Козлодуй" [64 6107](#)

10.01.2013 19:58 | [Интервюта](#)

С Огнян Минчев разговаря **ВЕСЕЛИН СТОЙНЕВ**

- Ядреният референдум е съвсем близо, но като че ли неяснотите около него, след обратата в позицията на ГЕРБ, вместо да се разсейват, се задълбочават. Ясна ли му е на избирателя дилемата във въпроса, по който ще се гласува, г-н Минчев?

- Референдумът е апаратна инициатива на БСП, предназначена да стегне партийните редове в навечерието на парламентарните избори. Ядрената тема бе избрана, защото "патриотичните привърженици на ядрената енергетика", напомпани с пропаганда от енергийната олигархия през последното десетилетие, са повече на брой от останалите твърди червени избиратели. Така "за" АЕЦ "Белене" има шанс да гласуват повече хора, отколкото гласуват за БСП.

Но Станишев ще си ги напише всички "негови хора" - ще надуе пропаганден мускул преди истинските избори. Той вече го наду - събра 770 000 подписа под петицията за референдума, дано има късмет да събере толкова гласове и на 7 юли. Е, верно, на повечето места в България червените активисти не питаха хората дали подкрепят АЕЦ "Белене", а дали искат да имаме евтин ток. Стари болшевишки номера от селски вечеринки...

- А какъв е номерът с тройното "не" на Бойко Борисов?

- Бойко Борисов първоначално реши, че ГЕРБ ще гласува с "да" на референдума,

защото като цяло активните привърженици на "Белене" му изглеждаха повече на брой от активните противници - или поне така казваха някои социолози. Впоследствие обаче той разбра, че ГЕРБ няма да може да си припише никакъв политически бонус чрез подялба на гласовете "за" с БСП, докато пространството на гласуващите с "не" остава изцяло под политическото влияние на малки десни партии като ДСБ и Зелените. Това предизвика обръщането на Борисов от "да" в "не" - за което, подобно на всичко останало, не може да се твърди, че е окончателно.

На този референдум не можеш да гласуваш "за" каквото и да е смислено или реално нещо. Можеш да гласуваш само с "не" на опита енергийните мафиоти, "петите колони" и тарикатите на власт да те правят на идиот, като ти подхвърлят некадърни лъжи с цел да ти съдерат три кожи чрез скъпо струващи корупционни проекти от типа на АЕЦ "Белене".

- Вярно ли е, че ако гласуваш с "не", гласуваш с "да" за 7-и блок на АЕЦ "Козлодуй", както твърдят управляващите?

- Не е вярно. Въпросът на референдума бе променен текстово, но и в новия вариант, утвърден от мнозинството на ГЕРБ, смисълът остава същият - развитие на ядрената енергетика чрез строителство на нова ядрена електроцентрала. Единствената възможност за такова строителство в обозримо бъдеще е на площадката в Белене. Колкото и нови блокове да се построят в "Козлодуй", те ще бъдат част от съществуващата АЕЦ "Козлодуй", а не нова централа - поне по това спор няма. Има хипотетична възможност от разработване на нова площадка за АЕЦ в неопределено бъдеще - в Ямбол, в Перник или на устието на Перловската река. Но "Белене" е единствената площадка за нова АЕЦ, която съществува в България днес и в обозримо бъдеще. Независимо от формулировката на въпроса, това е референдум "за" или "против" АЕЦ "Белене".

- Имагинерният 7-и блок не е ли по-неясен от неслучилата се засега "Белене"? Колко ще струва той, каква ще е себестойността на електричеството, чий и кое поколение ще е реакторът, кога изобщо би могъл да влезе в експлоатация...?

- Няма такъв блок - има намерения за строителство, има някакви започнати първоначални процедури. Не съм технологично компетентен, за да отговоря дали поръчаният реактор от НЕК в Русия може да бъде прекроен и поставен на площадка в "Козлодуй". Впрочем поръчката на НЕК за оборудване на АЕЦ "Белене" в Русия в размер на 670 млн. евро е направена, без да има подписан договор и официално утвърден инвеститор по проекта.

Това е основната причина за оттегляне на германския концерн RWE от проекта за "Белене" - немците трябваше да финансират 49 на сто от инвестицията и с право попитаха как така НЕК поръчва оборудване, без те да знаят и да са одобрили това. Целият този "проект" плаче за прокурор от началото до края. Да се надяваме, че краят му ще дойде с резултата от референдума на 27 януари.

- Играта "Не на "Белене", "Да на 7-и блок на "Козлодуй" не е ли тип "танто за кукуруго"? Или е някакво стратегическо протакане, целящо по-удачно примиряване на външния натиск, вътрешнополитическите сметки и собствените икономически интереси?

- Настоящото правителство си игра достатъчно дълго на играта "тука има - тука няма" по темата за АЕЦ "Белене". Докато стана ясно, че България не може да си позволи дори и половината от сумата 20-22 млрд. лева, колкото по умерени оценки ще струва проектът "Белене". А офертата Русия да инвестира, да строи и да експлоатира АЕЦ "Белене" поставя въпроса защо въобще това трябва да става на българска територия? Може би защото НЕК, т.е. всички ние, трябва да поемем ангажимента да купуваме в продължение на десетилетия електричеството на АЕЦ "Белене" по цени, определени в Москва...?

Така на последно място - но не и по значение, идва въпросът нуждаем ли се от нова енергийна мощност от типа на АЕЦ "Белене". Простичкият отговор е "не". Защото българското потребление на ток е намаляло сериозно през последното десетилетие и има шансове да намалее още повече в резултат на поне частичния успех на енергоспестяващите технологии в България. Износът на ток засега е успешен поради цените, които поддържат съоръжения като реакторите в Козлодуй.

Но ако разчетите на консултанти като банката HSBC се окажат верни, токът от "Белене" ще струва повече от всеки друг настоящ енергиен източник у нас. Не забравяйте и че "Белене" е изключително интензивен корупционен проект. На ниво "дупка с локва" досега са изхарчени около 2 милиарда - какво ли ни чака, ако трябва да се строи "Белене" "до покрив"?

- И все пак, не трябва ли отсега да мислим за нова ядрена мощност?

- След рехабилитация Пети и Шести реактор на "Козлодуй" трябва да работят съответно до 2032 г. и 2034 г., което означава, че за заместваща ядрена мощност трябва да се мисли евентуално в перспективата най-малко на едно десетилетие. Това е разговорът за Седми блок. Дали да бъде вече поръчаният реактор А-92? Ако може да не бъде - по-добре да не бъде.

Този реактор е разработен в смутни за Русия времена - в 1992 г. Не е строен почти никъде през тези две десетилетия и е морално остарял по мнение на специалисти (не претендирам да съм компетентен по това). Същевременно в света се очаква бързо развитие на енергийните технологии. Може би си струва да си купим ново пежо или тойота в енергетиката вместо стар москвич.

- Кой ще е победителят на референдума според получените гласове "да" и "не"?

- Позицията на българските граждани ще се променя в резултат на информационната кампания преди референдума. Мисля, че гласовете "против" ще бъдат повече от тези "за" - не само защото вярвам в прагматичния избор на българина. Не ви ли прави впечатление, че енергийните олигарси - както в бизнеса, така и в политиката, се скатаха? Няма интензивна кампания на БСП и на поддръжниците на АЕЦ "Белене" като цяло. Целият този маскарлък е дотолкова съшит с бели конци, че не издържа и елементарна проверка на сериозен дебат.

- А как да интерпретираме гласовете на бойкота и на апатията?

- Бойкотът е оръжие на слабия, на уязвимия в политиката. Аргументът, че референдумът е безсмислен, не издържа сериозна критика. Да, "Белене" е безсмислен проект. Нещо повече - по начина, по който се развива досега, проектът е високо корупционен и направо криминален. Това не означава, че можем да махнем с ръка и да

оставим активистите на Станишев и на енергийната олигархия да закарат няколкостотин хиляди души пред урните и да си припишат победа в референдума от името на "българския народ".

Трябва да се гласува и вотът трябва да бъде категорично "не". Не на корупцията, не на олигархичния монопол в енергетиката, не на ограбването на българина с нова ескалация на цената на тока. Не на риска да пълним джоба на енергийните олигарси в София и в Москва с една АЕЦ във високо сеизмична зона. Не забравяйте, че същите среди, които ни изкараха на първомайска манифестация през 1986 г. - дни след гръмването на "Чернобил", днес искат да строим АЕЦ "Белене" в разлома на сеизмичната зона Вранча.

- Апатията преодолима ли е?

- Колкото до апатията - тя е естествена, докато не сме им обяснили на хората за какво всъщност става дума. Струва ми се, че енергийното лоби все повече се ориентира към стимулиране на пасивното негласуване на референдума вместо към поемането на риск от преобладаващ активен вот "не" на 27 януари. Една категорична победа на вота "не" би осуетила легитимността на по-нататъшното обсъждане на проекта "Белене" в публичните институции на властта.

ЕТИКЕТИ: [МИНЧЕВ](#)